

Posudek

diplomové práce Daniela Mazánka: Velikost hnízdních kolonií břehule říční (*Riparia riparia*, Linnaeus, 1758) ve vztahu k environmentálním faktorům.

Práce má celkem 92 stran včetně 49 tabulek a přílohové části s dalšími tabulkami a fotografiemi.

Vizuálně vypadá práce velmi dobře, při bližším posouzení bylo však zjištěno velké množství chyb v interpunkci, co je však závažnější, také hrubých gramatických chyb, které by se do práce tohoto charakteru vůbec neměly dostat, a které její hodnotu zbytečně snižují (např. vlaštovky snášeli – str. 5, Hoogland a Sherman se zabývaly; autoři podrobily – str. 8, autoři prováděly – str. 11, stěny se vyskytovali – str. 17, břehule se vyskytovali; stěny měli – str. 20, Spermanovi koeficienty – str. 58 atd.). Jistě by nebyl problém při pečlivější kontrole chyby odstranit.

Autor prostudoval dostatečné množství literatury, některé položky však citoval nedostatečně, např. u Heneberga 1999 a 2004 není patrné, v jakých časopisech vyšly. Myslím si, že ani nebylo nutné citovat populárně naučnou literaturu (např. Šťastný, Drchal 1984).

Jinak ovšem hodnotím velmi kladně množství vykonané, časově jistě náročné terénní práce i množství získaných dat a jejich zhodnocení sofistikovanými statistickými metodami.

Poněkud závažnější připomínky mám ke kapitole Diskuze. U podkapitoly 5.1 nejde v některých jejích částech o diskuzi, ale jen o opakování dat z předcházejících kapitol (2.2.1 a 2.2.6), někdy úplně doslova. Totéž platí pro další podkapitoly, např. 5.2, 5.5, kde se rovněž opakují některé věty takřka doslova (str. 9-10). Pokud tím chtěl autor diplomovou práci jen natáhnout, neměl to zapotřebí, svých vlastních údajů měl dostatek.

Jak to, že je rozdíl ve výšce vletových otvorů 4,82 oproti 5,85 cm označován za malý (totéž s šířkou 7,72 oproti 8,79 cm)? Vždyť jde v prvním případě o rozdíl téměř čtvrtinový (21,4 %) – str. 71.

Neřekl bych, že výsledky z tabulek 46 a 47 jsou stejné – podle tab. 47 je nejvíce hnízdišť do 25 nor, podle tab. 46 do 200 nor. Stejně tak není pravda, že v ČR převládají kolonie do 50 nor (33,6 %). Vždyť kolonie se 101-400 norami tvoří 34,2 %. Nerozumím ani dalším uvedeným parametrům: Zmiňovaní autoři (kteří?) zjistili 71 % s koloniemi 100 a více nor, 47 % 200 a více (to už je 118 %; a co oněch 60 % s 1-50 hnízdy?) – vše str. 76.

Při hodnocení evropské populace (str. 78) by asi bylo lepší použít nová data z publikace Birds of Europe. Population estimates, trends and conservation status (BirdLife International 2004). Odhady početnosti i trendy se v ní značně liší od uvedených, např. jen celkový odhad velikosti celoevropské populace je 5,4-9,5 mil. párů oproti 2,2-2,8 mil. uváděných diplomantem.

Bylo-li z 2578 nor obsazeno 2536 (str. 81), mělo by to znamenat, že hnízdil stejný počet párů (vyplývá to např. i z údajů na str. 76: „v kolonii 1-50 hnízd 2-100 hnízdicích dospělých“). Proč tedy onen výpočet $0,6 \times \text{počet nor} = 1626$ párů?

Další drobnější připomínky a poznámky uvádím vždy s označením stran (gramatické chyby již opomím):

Str. 3 – ne holoarktická, ale holarktická; nepatří k vlaštovkám, ale k vlaštovkovitým.

5 – 40% = čtyřicetiprocentní; 40 % = čtyřicet procent. Je nevhodné dávat dvě závorky vedle sebe – řešit třeba pomlčkou. Co znamená „výskyt poklesl“? Početnost či plošné rozšíření?

9 – Je zbytečné opakovat znovu lat. název břehule.

10 – africká zimoviště.

15 – Nejde o Břehy u Přelouče? Pak asi velké B.

16 – Nevšiml jsem si, že by v celé kapitole bylo uvedeno jinak (viz 1. věta).

- 17 – Co to znamená, že „počet párů.... byl stanoven v průměru na 0,6“?
18 – Proč „vůbec byly tyto parametry...“?
44 – Nadpis grafu mi nepřipadá vhodný (totéž graf č. 2).
48 – Až po pečlivém přečtení je patrné, co se rozumí rozmístěním nor v rámci hnízdní stěny.
53 – Upravit větu: ... 22,4% závislosti, což ukazuje závislost mezi závisle a nezávisle proměnnou“.
54 – Model s dvěma parametry.
69 – Co je to 1000-ce m?
72 – Všude se píše o vletovém otvoru, teď najednou o výletovém.

I přes uvedené připomínky, z nichž mnohé jsou formálního charakteru, diplomant prokázal schopnost získání dostatečného množství vlastních terénních dat, jejich zpracování, vyhodnocení a interpretace výsledků, vyhledal a použil vhodnou literaturu a výsledky s nimi konfrontoval. Doporučuji tedy diplomovou práci přijmout a klasifikovat stupněm **velmi dobře**.

V Praze, 30.5.2006

Prof. RNDr. Karel Šťastný, CSc.